

TALOUSARVIO 2017

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2017 - 2019

HAAPAJÄRVEN SEURAKUNTA

Sisällysluettelo

Seurakunnan toiminnan yhteiset painopisteet	2
Vuoden 2017 talousarvion valmistelun perusteita	3
Käyttötalousosa	8
1. Pääluokka: Yleishallinto	8
2. Pääluokka: Seurakuntatyö	12
4. Pääluokka: Hautaustoimi	23
5. Pääluokka: Kiinteistötoimi	25
Toimintatuottojen, toimintakulujen ja verotulojen kehitys	30
Vuoden 2017 talousarvioon sisältyvät annetut avustukset	31
Varsinaisen talousarvion tulosteet	
• Tuloslaskelma	
• Rahoituslaskelma	
• Investoinnit	
• Talousarvio pääluokittain	
• Talousarvio työaloittain	

Toiminta- ja taloussuunnitelma vuodelle 2017 - 2019

Seurakunnan toiminnan yhteiset painopisteet

Seurakunnan toiminnan yhteiset painopisteet sovitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan:

1. vuonna perustetaan suunnittelutyöryhmä, joka laatii tavoitteet ja mahdolliset välitavoitteet sekä miettii konkreettiset toimenpiteet

2. vuonna toteutetaan tavoitteiden mukaiset toimenpiteet

3. vuonna arvioidaan tuloksia, hyväksi havaitut toimintatavat vakiinnutetaan

Jokainen työala sisällyttää yhteiset tavoitteet soveltuvin osin omaan toimintasuunnitelmaansa ja miettii, miten tavoitteet saavutetaan konkreettisesti.

Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	Toteutus
<p>1. Työkäinen väestö</p> <ul style="list-style-type: none"> - Saavutamme entistä paremmin työkäisen väestön - Vahvistamme kirkon ja seurakunnan jäsenyyttä <p>2. Tehdään hyvää Suurella Sydämellä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suurellasydamella.fi -verkkopalvelu muuttuu Vapaaehtoistyö.fi -palveluksi. Palvelu on työkalu, jonka avulla seurakunnan vapaaehtois-/talkootyötä koordinoidaan - Sivusto on kaikkien työmuotojen käytössä - Kysyntä ja tarjonta kohtaavat - Seurakuntalaiset kantavat vastuuta seurakunnan toiminnasta ja auttamistyöstä <p>3. Lisätään ympäristötietoisuutta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ympäristötietoisuus ja kestävä kehitys mukainen toiminta läpäisevät seurakunnan toiminnan ympäristödiplomin mukaisesti <p>4. Huomioidaan reformaation merkkivuosi 2017</p> <p>5. Otetaan Kipa haltuun</p>	<p>1. Aikuistyön vastuuryhmä suunnittelee erityisesti aikuisille tarkoitettuja tapahtumia ja muuta toimintaa sekä rakentaa siltaa yhteiseen jumalanpalvelukseen. Vastuuhenkilö: kirkkoherra Kari Tirola</p> <p>2. Suurella Sydämellä -työryhmä kehittää keinoja, joilla verkkopalvelusta saadaan tehokas työkalu, joka on tunnettu paikkakunnalla ja kaikkien seurakunnan työmuotojen käytössä. Verkkopalvelua tarjotaan myös kaupungissa toimivien järjestöjen käyttöön. Vastuuhenkilö: nuorisotyönohjaaja Matti Salmela</p> <p>3. Vuosi 2017 on reformaation 500-vuotismerkkivuosi, jonka tunnuksena koko kirkossa on "Armoa 2017". Merkkivuosi näkyy seurakunnan toiminnassa adventista 2016 alkaen näkyvällä tavalla. Merkkivuoden aikana pohditaan luterilaisuutta osana laajaa kristikuntaa, suomalaisuutta ja paikallisuutta eri näkökulmista. Merkkivuosi liittyy myös Suomi 100 -juhlavuoteen. Vastuuhenkilö: kirkkoherra Kari Tirola</p> <p>4. Seurakunta liittyy Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) asiakkaaksi vuoden 2017 alusta. Muutos näkyy monella tavalla seurakunnan työntekijöiden arjessa. Vuoden aikana otetaan Kipan työkalut käyttöön ja hallintaan. Vastuuhenkilö: talouspäällikkö Pekka Laajalahti</p>

Vuoden 2017 talousarvion valmistelun perusteita

Suunnittelun lähtökohdat

Seurakunnan toiminnan ja talouden suunnittelu on mahdollisuuksien selvittämistä ja hyödyntämistä, erilaisten toimintavaihtoehtojen etsimistä, palvelujen asettamista tärkeysjärjestykseen, ongelmien ratkaisuvaihtoehtojen hakemista ja toiminnan sopeuttamista seurakunnan tuloperustaan. Lähtökohdana on päätös, että seurakunta tekee tuleville vuosille ylijäämäisen talousarvion.

Talouden nykytila

Talouden kehitys Suomessa on ollut alavireistä vuodesta 2009 alkaen. Kuluvana vuonna talous on hieman piristynyt, mutta kasvua on vain prosenttien verran. Kirkollisveron tilityksissä seurakuntiin (vuoden 2015 rahan arvoon muutettuna) saavutettiin vuonna 2009 huippu, josta vuoteen 2015 mennessä on tultu alas noin neljä prosenttia. Vuoden 2015 tilinpäätöksen tunnusluvut osoittavat, että seurakuntien taloudellinen tila parani jonkin verran. Kulukuri on ollut hyvää jo pitkään, ja varsinkin henkilöstömenoissa on kyetty säästämään. Vuonna 2015 seurakunnille tilitettiin verotuloja (kirkollisverot ja osuus yhteisöverosta) kaikkien aikojen suurin euromäärä. Sekä kirkollisveron että yhteisöveron määrät ylittivät arvion. Vuodeksi 2016 ennustettiin kirkollisverotulojen alenevan noin kaksi prosenttia. Ennuste saattaa toteutua, sillä marraskuun maksuunpanotilityksestä on tulossa suurempi kuin vuonna 2015.

Ennusteita vuodelle 2017

Suomen talous supistui neljänä peräkkäisenä vuonna, vuosina 2011–2014. Vuonna 2015 kasvua oli 0,2 prosenttia, ja vuosille 2016 ja 2017 ennustetaan noin yhden prosentin kasvua. Ennustetta tukevat vain ohuet tiedot paremmasta talouskasvusta. Kasvunäkymät ovat siis niukat. Inflaatio on kuluvana vuonna noin puoli prosenttia ja ensi vuonna noin prosentin. Kuluttajahintojen nousu tulee olemaan lähitulevaisuudessa vähäistä. Ansiotasoa nousi alkuvuonna 2016 hieman yli prosentin, ja vuonna 2017 sen ei odoteta nousevan. Palkkoihin ei ole tulossa korotuksia, ja julkissektorin lomarahoja leikataan 30 prosenttia. Työttömyysasteen ennustetaan alenevan ja työllisyyden kasvavan.

Kirkollisvero ja jäsenmäärän kehitys

Kirkollisveron määrään vaikuttavat talouden yleisen kehityksen lisäksi veroperustemuutokset, kirkollisveroprosentin suuruus ja seurakunnan jäsenten ansiotulojen määrä. Veroperusteiden muutokset ja talouden vaisu tila heikentävät kirkollisverotilityksiä. Maan hallitus on esittänyt muutoksia muun muassa ansiotulojen verotukseen. Verokevennys ehdotetaan toteutettavaksi korottamalla työtulo-, tulonhankkimis-, perus- ja eläkevähennyksiä. Nämä kaikki vaikuttavat kirkollisveroon. Kirkollisverokertymää pienentävät myös palkansaajien työeläkemaksujen kasvu, joka lisää verovähennyksiä, ja julkisen sektorin lomarahojen leikkaus, joka alentaa ansiotuloja. Näiden muutosten vaikutus seurakuntatalouksien yhteenlaskettuun kirkollisveroon on noin 44 miljoonaa euroa. Tämän perusteella vuodeksi 2017 kirkollisvero alenisi noin viisi prosenttia vuoden 2015 ja noin kolme prosenttia vuoden 2016 kirkollisverotilityksistä. Seurakuntien jäsenmäärän aleneminen on jonkin verran taittunut. Kirkosta eroamisista on vuoden 2016 elokuun loppuun mennessä ollut saman verran kuin viime vuosina keskimäärin. Seurakuntien on edelleen jatkuvasti seurattava jäsenmäärän kehittymistä ja tehtävä kehityksestä omia ennusteitaan. Kokonaisjäsenmäärän lisäksi on tärkeää seurata kirkollisveroa maksavan eli ansiotyössä olevan jäsenistön määrän kehitystä.

Valtionrahoitus

Laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin tuli voimaan vuoden 2016 alussa, ja samalla luovuttiin seurakuntien yhteisövero-osuudesta. Lain mukaan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä korvataan valtion talousarviosta maksettavalla rahoituksella.

Korvattavia tehtäviä ovat hautaustoimi, väestökirjanpito tehtävät sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito. Kirkon keskusrahastolle maksettavan valtion korvauksen suuruus on 114,5 miljoonaa euroa vuonna 2017.

Summa maksetaan Kirkon keskusrahastolle 12 erässä kuukausittain. Marraskuussa kokoontuvalle kirkolliskokoukselle esitetään, että 114,5 miljoonan euron valtionrahoituksesta jaetaan vuonna 2017 viisi miljoonaa euroa avustuksina kulttuurihistoriallisten rakennusten korjaushankkeisiin ja kaksi miljoonaa euroa Kirjurin ylläpito- ja kehitystyöhön sekä 107,5 miljoonaa euroa seurakunnille euroa/kunnan jäsen -jakoperusteen mukaan 31.12.2015 tilanteen mukaan. Maksut toteutuvat, mikäli kirkolliskokous hyväksyy kirkkohallituksen esityksen.

Osuus yhteisöveron tuotosta

Tuloverolaista ja verontilityslaista on vuoden 2016 alusta lukien poistettu maininnat seurakunnille tilitettävästä yhteisöveron tuotto-osuudesta. Verovuodelle 2015 ja sitä aikaisemmille verovuosille kuuluvia yhteisöveroja tilitetään seurakunnille vielä vuosina 2016 ja 2017; verohallinnolta saadun tiedon mukaan viimeiset erät lokakuussa 2017. Tuloarvion budjetoinnissa on otettava huomioon, että vuonna 2017 seurakunnille tilitettävät yhteisöveromäärät ovat enää vähäisiä.

Kirkon keskusrahastomaksu

Laskennallisen kirkollisveron perusteella määräytyvän Kirkon keskusrahaston perusmaksun suuruudeksi kirkolliskokoukselle esitetään 7,5 prosenttia. Maksuperusteeseen ei tule muutosta. Seurakunnan laskennallinen kirkollisvero lasketaan jakamalla seurakunnan verovuoden 2015 kirkollisverotuotto seurakunnan kirkollisveroprosentilla.

Eläkemaksut

Helmikuussa 2016 neuvotellun kilpailukyky sopimuksen mukaan työnantajan eläkemaksua alennetaan 0,2 prosenttiyksiköllä vuodeksi 2017. Kirkolliskokoukselle ehdotetaan, että seurakuntien työnantajan eläkemaksu on 23,8 prosenttia. Kirkollisveron perusteella määräytyvän eläkerahastomaksun suuruudeksi ehdotetaan 4 prosenttia vuodeksi 2017. Prosenttiosuus pysyy nykyisellään. Vuoden 2017 maksun perusteena käytettävä seurakunnan verovuoden 2015 kirkollisvero vahvistetaan lokakuun lopussa.

Verotuskustannukset

Seurakuntataloudet maksavat verotuskustannuksina Verohallinnosta annetun lain 30 §:n perusteella 3,4 prosenttia Verohallinnon toimintamenoista. Yhtenä osana vuonna 2015 tehtyä valtionrahoitusratkaisua ja yhteisövero-osuuden poistamista verotuskustannuksia alennettiin vuodesta 2016 alkaen. Valtion vuoden 2017 talousarvioesityksen perusteella seurakuntien osuus verotuskustannuksista on 14,9 miljoonaa euroa. Määrä pysyy vuoden 2016 tasolla.

Henkilöstökulut

Kirkon nykyinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 31.1.2017 saakka. Uusi sopimus on allekirjoitettu, ja se toteuttaa työmarkkinakeskusjärjestöjen helmikuussa 2016 neuvottelemaa kilpailukyky sopimusta. Sopimuskausi on 1.2.2017–31.1.2018. Sopimuskaudella palkkoihin ei tule korotuksia. Julkisen sektorin (valtion, kunnan, kirkon, Kelan, Kevan ja Suomen Pankin) lomarahoja vähennetään 30 prosentilla nykyisestä tasosta. Vähennys koskee vuosina 2017–2019 päättyvien lomanmääräytymisvuosien aikana ansaittuihin vuosilomiin liittyviä lomarahoja. Vuoden 2017 palkkoja budjetoitaessa tulee siten ottaa huomioon, että lomarahosta jätetään 30 prosenttia maksamatta. Työnantajan eläkemaksua alennetaan 0,2 prosenttiyksiköllä 23,8 prosenttiin ja työnantajan sosiaaliturvamaksua 0,94 prosenttiyksikköä 1,18 prosenttiin. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu alenee 0,45 prosenttiyksikköä – maksu määräytyy työnantajan palkkasumman perusteella. Kilpailukyky sopimuksen mukainen alennuslinja jatkuu siten, että myös vuonna 2018 työnantajan eläkemaksua alennetaan 0,2 prosentti yksikköä ja vuosina 2019 ja 2020 0,4 prosenttiyksikköä vuodessa. Myös sosiaaliturva-maksu alenee vuosina 2018–2020.

Kiinteistöjen ylläpitokulut

Kiinteistöjen ylläpidon kustannukset ovat viime vuosina kasvaneet alle kaksi prosenttia vuodessa, ja vuonna 2016 kulujen kasvu on ollut prosentin luokkaa. Kevyen polttoöljyn ja lämmityksen kustannukset ovat jatkaneet alenemistaan. Halvan öljynhinnan ja alhaisen inflaation jatkuessa kiinteistöjen ylläpitokulujen odotetaan kasvavan keskimäärin yhden prosentin verran.

Muuta huomioon otettavaa

Julkisyhteisöjen taloudenhoidon perustana on talouden tasapaino. Käytännössä talous on aina yli- tai alijäämäinen, mutta pitkällä aikavälillä sen tulee olla keskimäärin tasapainossa. Talouden suunnittelussa tulee ottaa huomioon seurakunnan talouden nykytilan yli- tai alijäämäisyys. Talouden tasapainon mittarina suositellaan käytettäväksi vuosikatteen määrän suhdetta tulevien investointien ja lainanlyhennysten vuosikeskiarvoon. Jotta seurakunnan vuosikatteen riittävyyttä voidaan arvioida, on tulevista peruskorjaus- ja uusinvestoinneista sekä lainanlyhennyksistä syytä tehdä vähintään viiden vuoden päähän ulottuva arviolaskelma. Seurakuntatalouksissa tulisi tarkistaa, antaako tase oikeaa tietoa edellisten tilikausien ylijäämistä, rahastoista ja varauksista. Taseen vastaavaa-puolen rahoitusarvopapereiden, rahojen ja pankkisaamisten sekä muun helposti rahaksi muutettavan omaisuuden raha-arvon tulee olla suurempi kuin vastattavaa-puolella olevien oman pääoman, yleiskatteisten rahastojen, ylijäämien ja varausten yhteismäärä. Jos määrissä on merkittävä epäsuhta, tulee asia korjata. Seurakunnassa, jossa uhkana on alijäämäinen talousarvio vuodelle 2017 tai jossa vuosikate ei riitä kattamaan vastaisia investointeja ja lainanlyhennyksiä, on talouden tasapainottamiseksi laadittava vähintään kolme tulevaa vuotta kattava suunnitelma. Seurakunnan voidaan katsoa olevan taloudellisessa kriisissä, jos vuosikate on ollut kahtena perättäisenä vuotena negatiivinen. Tilannetta heikentää huomattavasti taseeseen kertynyt alijäämä. Rahavarojen riittävyyttä tulee myös tarkkailla; jos rahavarojen riittävyys on alle 60 päivää, tulee tilanne pyrkiä korjaamaan parempaan suuntaan. Velan määrä seurakunnissa on suhteellisen pieni. On kuitenkin joukko seurakuntia, joissa suhteellinen velkaantuminen on yli 50 prosenttia, mikä on eräs kriisikunnan tunnusmerkistön raja-arvoista. Tunnusluku kuvaa velan määrän suhdetta toiminta- ja verotuottoihin. Suhteellinen velkaantuminen -tunnusluvun kehitystä tulee seurata säännöllisesti. Jos seurakunta on taloudellisessa kriisissä, on talouden tasapainotustoimenpiteisiin ryhdyttävä välittömästi. Seurakunnan virkamiesjohdon (kirkkoherra ja talouspäällikkö) on käytävä avointa ja rakentavaa keskustelua sekä luottamushenkilöiden että työntekijöiden kanssa keinoista saada seurakunnan talous tasapainoon. Talouden tervehdyttämiskeinoiksi suositellaan ensisijaisesti kiinteistöjen määrän vähentämistä ja käyttökustannusten karsimista ja vasta tämän jälkeen henkilöstön määrään liittyviä ratkaisuja. Henkilöstön vähentämiseksi voidaan hyödyntää tilanteita, joissa virka tai työsuhte tulee avoimeksi. Samalla tilannetta voidaan hyödyntää jäljelle jäävän henkilöstön tehtävänkuvien uudelleen arviointiin ja laajentamiseen. Elleivät edellä mainitut keinot riitä, on turvauduttava henkilöstön lomautuksiin – ja aivan viimeisenä keinona irtisanomisiin.

Yksi tapa vahvistaa seurakunnan taloutta on kirkollisveroprosentin korottaminen. Korottamisen toiminnalliset ja taloudelliset perusteet tulee analysoida huolellisesti, ja ne on syytä esittää mahdollisimman avoimesti päättäjien lisäksi myös seurakuntalaisille. Hallinnossa kannattaa ensin tehdä päätökset talouden linjauksista ja tiedottaa niistä ja vasta sen jälkeen tehdä varsinaiset kirkollisvero- ja talousarvioesitykset. Mitä aikaisemmin asiasta tiedotetaan, sitä paremmat mahdollisuudet on sitouttaa jäsenet pysymään jäsenenä ja osallistumaan seurakunnan talouden tukemiseen.

Kirkkojärjestyksen 15 luvun 1 pykälän mukainen velvollisuus tasapainottaa talous

Talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, miten taseeseen kertynyt alijäämä katetaan. Tätä kirkkojärjestyksen säädöstä täytyy noudattaa talousarvion 2017 laadinta-aikana, jos edellisten tilikausien ylijäämä ei riitä kattamaan kuluvana vuonna ja/tai tulevana vuonna kertyvää todennäköistä alijäämää.

Mikäli seurakunnan talouden tunnusluvut ovat kohtuulliset ja taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää, seurakunnalla on mahdollisuus tehdä alijäämäinen talousarvio. Mikäli seurakunnan toimintakate on vuodesta toiseen verotuloja suurempi, niin kirkkovaltuuston on syytä päättää toimenpideohjelmasta, miten menot saadaan omien tulojen tasalle.

Haapajärven seurakunnan taloudellinen tilanne

Koko valtakunnassa koettu taantuma on vaikeuttanut myös Haapajärven seurakunnan talouden ja toiminnan kehitystyötä. Lisäksi aikaisemmat ns. hyvät talousvuodet ovat monipuolistaneet seurakunnan toimintoja siinä määrin, että on ollut välttämätöntä miettiä tulevaisuuden painopistealueita. Toiminnan perusta, miksi seurakunta on olemassa eli seurakunnan perustehtävien toteutuminen, ei kuitenkaan saa vaarantua.

Seurakunnan toimintaa joudutaan edelleen suunnitelmallisesti keskittämään entistä olennaisempiin asioihin ja sopeuttamaan tehtäviä resurssien mukaisesti. Tarkka taloudenpito sekä suunnitelmallisuus toiminnallisen puolen ja ns. tukitoimien kesken on tärkeää. Henkilöstökuluja pyritään edelleen hallitsemaan.

Vuoden 2017 talousarvion suunnittelun lähtökohtana on ollut oman taloudellisen aseman arviointi ja toimintamallien luominen. Taloussuunnittelun pohjana on ollut ennuste, jossa verotulot alenevat noin 2,0 % v. 2015 toteutumasta ja vastapainona henkilöstömenot pienenevät noin 1,0 %. Muiden menojen nousu tulee olemaan vähäistä.

Seurakunnan vuosikate vuonna 2015 oli 88.446,45 euroa ylijäämäinen. Poistot olivat 112.792,29 euroa. Tilikauden tulos vuodelta 2015 oli -24.345,84 euroa alijäämäinen. Tilikauden 2015 lopussa seurakunnalla oli velkaa 184.517,86 euroa, kassavarojen riittävyys oli 123 päivää. Tilikausien ylijäämää on kertynyt yhteensä 179.315,07 euroa.

Kirkkovaltuusto on päättänyt tuloveroprosentiksi edelleen 1,75 % vuodelle 2017.

Investointien osalta ei vuonna 2017 ole mahdollisuutta voimakkaaseen panostukseen. Talousarviovuonna metsästä saatavat tulot koostuvat metsäsuunnitelman mukaisista harvennus- ja hoitohakkuista. Kireästä taloudellisesta tilanteesta johtuen henkilöstökulujen määrä pyritään pitämään kontrollissa. Keskeisenä tavoitteena ja toimintamallina on tulojen ja menojen tasapainossa pysyminen sekä talouden edelleen tervehdyttäminen.

Vuoden 2017 talousarvio on ylijäämäinen 458,00 euroa. Haapajärven seurakunnan osalta talousarviossa on arvioitu vuoden 2017 verotulojen alenevan noin 1,3 % vuoden 2016 verotuloteumaennusteesta. Vuoden 2017 verotulokertymän arvioidaan alenevan noin 2 % vuoden 2015 tilinpäätöskertymästä. Henkilöstömenojen ja muiden kulujen arvioidaan alenevan noin 1 % vuodesta 2016.

Haapajärven seurakunnalla on monien muiden seurakuntien tapaan hallussa runsas rakennuskanta. Parasta-aikaa on Laurikkalan pappila ja samassa pihapiirissä oleva Pikkupappila myynnissä tontteineen. Kiinteistöjen käyttömenot ja ylläpito merkitsevät seurakunnalle varsin raskasta taloudellista ja henkistä vastuuta. Seurakuntatalon peruskorjaus on tarvekartoitusvaiheessa. Tarkoituksena on tulevaisuudessa siirtää toiminnot myytävistä pappiloista saman katon alle seurakuntatalolle.

Vuodelle 2017 on varattu investointimääräraha kirkon portaiden sekä Karpalon hautausmaan kellotapulien kunnostamiseksi. Seurakunnan toimintaa joudutaan edelleen suunnitelmallisesti keskittämään entistä olennaisempiin asioihin ja sopeuttamaan tehtäviä resurssien mukaisesti. Tarkka taloudenpito sekä suunnitelmallisuus toiminnallisen puolen ja ns. tukitoimien kesken on tärkeää.

Toiminta- ja taloussuunnitelma vuodelle 2017

Haapajärven seurakunta on uudistanut Kirkon ympäristödiplomin. Ulkoinen ympäristöauditointi suoritettiin 29.4.2016. Diplomi on ollut seurakunnalla voimassa vuodesta 2010 alkaen. Diplomi edellyttää seurakuntaa toiminnassaan sitoutumaan ympäristötietoiseen kasvatukseen ja noudattamaan kestävän kehityksen periaatteita kaikissa muodoissa.

Kirkkohallituksen ohjeet toiminta- ja taloussuunnitelman sekä seuraavan vuoden talousarvion tekemistä varten ovat edelleen voimassa. Ohjeessa korostuu toiminnan ja talouden yhteensovittaminen sekä niiden yhtäaikainen suunnittelu, seuranta ja arviointi toiminnan ja ohjauksen välineenä.

Nykyisessä suunnittelussa on periaatteena kustannusten kohdentaminen tehtäväalueille (= kustannuspaikoille):

Yleishallinto:

Kirkolliset vaalit, Kirkkovaltuusto, Tilintarkastus ja valvonta, Kirkkoneuvosto, Talous- ja henkilöstöhallinto, Kirkonkirjojenpito, Kirkkoherranvirasto ja tiedotus, Muu yleishallinto

Seurakuntatyö:

Jumalanpalveluselämä, Muut kirkolliset toimitukset, Hautaan siunaaminen, Aikuistyö, Muut seurakuntatilaisuudet, Musiikkityö, Urkujuhlat, Päiväkerhotyö, Pyhäkoulutyö, Varhaisnuorisotyö, Rippikoulutyö, Nuorisotyö, Erityisnuorisotyö, Perhekerhotyö, Diakoniatyö, Yhteisvastuu, Perheneuvonta, Sairaalasielunhoito, Palveleva puhelin, Lähetystyö, Kansainvälinen diakonia.

Hautaustoimi:

Kirkon hautausmaa, Olkkolan hautausmaa, Karpalon hautausmaa, Varsinainen hautaustoimi, Haudanhoitosopimukset (ei haudanhoitorahastoa)

Kiinteistötoimi:

Kiinteistöhallinto, Kirkko, Olkkolan kirkko, Seurakuntatalo, Laurikkalan pappila, Ronkaalan pappila, Honkaniemen leirikeskus, Metsätalous, Muu kiinteistötoimi/tontit

Rahoitustoimi:

Rahoitustoimi

Lisäksi toteutetaan kustannusten kohdentamiseen kuuluva sisäinen laskutus tapahtuva yleishallintomenojen ja kiinteistömenojen vyöryttäminen tehtäväalueille.

Talousarvion sitovuustaso

Talousarvion määrärahasidonnaisuus on kirkkovaltuustoon nähden pääluokkataso ja kirkkoneuvostoon nähden tehtäväaluetaso (kustannuspaikkataso).

KÄYTTÖTALOUSOSA

1. PÄÄLUOKKA: YLEISHALLINTO

10100 Kirkolliset vaalit

Valtakunnallisissa seurakuntavaaleissa valitaan seurakunnalle luottamushenkilöt. Vaalit järjestetään joka neljäs vuosi marraskuussa. Luottamushenkilö on seurakunnan työntekijän yhteistyökumppani ja seurakuntalaisten edustaja päätöksenteossa. Edelliset vaalit järjestettiin marraskuussa 2014. Seuraavat vaalit järjestetään marraskuussa 2018.

10200 Kirkkovaltuusto

Kirkkovaltuusto käyttää kirkkolain mukaisesti ylintä päätäntävaltaa seurakunnassa, ellei toisin ole säädetty tai määrätty. Syksyllä 2014 valitun kirkkovaltuuston toimikausi kestää vuoden 2018 loppuun.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirkkovaltuustossa keskustellaan talkootyöstä, kirkkovaltuuston jäsenet osallistuvat mahdollisuuksiensa mukaan auttamistyöhön - Päätöksissä huomioidaan ympäristönäkökohdat, otetaan huomioon kirkkoneuvoston mahdollisesti tekemä päätösesityksen ympäristöarviointi - Luottamushenkilöt pidetään ajan tasalla Reformaation merkkivuoden "Armoa 2017" tapahtumista
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Seurakuntatalon peruskorjaus aloitetaan - Päätetään seurakunnan toiminnan suuntaviivoista vuoteen 2020 - Jatketaan seurakunnan talouden sopeuttamistoimia - LAVA eli lapsivaikutusten arviointi on mukana kaikessa päätöksenteossa - Syvennetään yhteistyötä rovastikunnan seurakuntien kesken 	<ul style="list-style-type: none"> - Tehdään tarvittavat päätökset, jotka koskevat peruskorjausta - Päätetään kirkkoneuvoston valmistelemasta seurakunnan strategiasta vuoteen 2020 - Otetaan huomioon tehty lapsivaikutusten arviointi silloin, kun päätös koskee lapsia ja /tai nuoria - Päätetään yhteistyön edellyttämistä sopimuksista kirkkoneuvoston esityksen mukaisesti

10300 Tilintarkastus ja valvonta

Tilintarkastaja sekä kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastajat valvovat, että hallintoa, taloutta ja omaisuutta hoidetaan lakien, asetusten, kirkkohallituksen antamien ohjeiden ja kirkkovaltuuston päätösten mukaisesti.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirkkohallitus on lähettänyt yleiskirjeessään seurakunnille ohjeet hyvien johtamis- ja hallintotapojen sekä sisäisen valvonnan kehittämiseksi seurakunnassa.
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Tarkastusta ja valvontaa on tarkoitus kehittää ohjeistuksen mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyössä tilintarkastajan sekä kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastajien kanssa

10400 Kirkkoneuvosto

Kirkkoneuvosto johtaa seurakunnan toimintaa, edistää sen hengellistä elämää ja toimii muutoinkin seurakunnan tehtävän toteuttamiseksi. Lisäksi se johtaa seurakunnan hallintoa sekä seurakunnan talouden ja omaisuuden hoitoa, huolehtii kirkkovaltuuston päätösten toimeenpanemisesta sekä muista kirkkolain ja muiden säädösten sille asettamista tehtävistä. Vuoden 2017 alussa valittavan kirkkoneuvoston toimikausi kestää vuoden 2018 loppuun.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirkkoneuvostossa keskustellaan talkootyöstä, kirkkoneuvoston jäsenet osallistuvat mahdollisuuksiensa mukaan auttamistyöhön - Päätöksissä huomioidaan ympäristönäkökohdat, tarvittaessa tehdään ympäristövaikutusten arviointi - Luottamushenkilöt pidetään ajan tasalla reformaation merkkivuoden "Armoa 2017" tapahtumista
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Seurakuntatalon peruskorjauksen toteutus alkaa - Päätetään seurakunnan toiminnan suuntaviivoista vuoteen 2020 - Jatketaan seurakunnan talouden sopeuttamistoimia - LAVA eli lapsivaikutusten arviointi on mukana kaikessa päätöksenteossa 	<ul style="list-style-type: none"> - Tehdään seurakuntatalon peruskorjauksen edellyttämät päätökset - Valmistetaan seurakunnan strategia vuoteen 2020 - Kirkkoneuvosto on aloitteellinen ja osallistuu aktiivisesti keskusteluun lähiseurakuntien yhteistyöstä ja tehdään yhteistyön syventämisen edellyttämät päätökset - LAVA tehdään jokaisen valmistelun yhteydessä silloin, kun päätös koskee lapsia ja/tai nuoria

10500 Talous- ja henkilöstöhallinto

Henkilösöhallintoon kuuluvat kirkkoherran ja talouspäällikön työnjohdolliset asiat, työhyvinvointi, työsuojelu ja työterveyshuolto.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Edistetään työntekijöiden työhyvinvointia - Ympäristönäkökohdat mm. kierrätys, tulostus jne. huomioidaan työrutiineissa - Kipan palvelut otetaan täysmittaisesti käyttöön 1.1.2017 alkaen. Opastetaan ja koulutetaan henkilökuntaa uusien toimintojen hallitsemiseksi
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Haapajärven seurakunta on maineeltaan hyvä ja työntekijöistään huolehtiva työpaikka - Lisätään yhdessä tekemistä yli työalarajojen - kaikki työ on seurakunnan työtä, ei yksittäisten työalojen 	<ul style="list-style-type: none"> - Lomien suunnitteluun ja ylityökertymään kiinnitetään erityistä huomiota mm. hyvällä suunnittelulla - Johto- ja ohjesääntöjä päivitetään - Työntekijöille järjestetään yhteistä ajankohtaiskoulutusta - Työntekijöiden yhteiset työn suunnittelupäivät syyskuun alussa Honkaniemessä - Kehityskeskustelut käydään jokaisen työntekijän kanssa

10700 Kirkonkirjojen pito

Päätehtävä on lakisääteinen väestökirjanpito ja siihen liittyvät virkatodistuksien, sukuselvityksien ja sukututkimuksien teko sekä väestötietojärjestelmä Kirjurin käyttöön liittyvät muut tehtävät.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - vältämme turhaa monistamista - opettelemme Kipan käytön
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> -Lääninrovastin arkiston laatiminen, järjestäminen ja seulonta -Haapajärven ja Kärsämäen väestökirjanpito, sekä manuaalisesti tehtävät virkatodistukset, sukuselvitykset ja sukututkimukset -Kärsämäen kirkkoherranviraston työntekijän lomitukset -Arkiston- ja kirjaston hoito -Koulutuksiin osallistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> -Laaditaan, järjestetään ja seulotaan lääninrovastin arkisto vuoden 1981 ja 2012 annetun arkistosäännön mukaan -Haapajärven ja Kärsämäen väestökirjanpito hoidetaan Kirjuri-järjestelmällä, manuaalisesti tehtävät virkatodistukset, sukuselvitykset ja sukututkimukset toimitetaan tilausjärjestyksessä -Kärsämäen kirkkoherranviraston työntekijän lomitukset hoidetaan tarpeen mukaan -Vuoden 2016 aineiston siirto arkistoon -Osallistumme koulutuksiin

10800 Kirkkoherranvirasto ja tiedotus

Kirkkoherranvirasto on seurakunnan palvelupiste, jonka kautta sovitaan mm. kirkolliset toimitukset ja väestökirjanpitoon liittyvät asiat. Kirkkoherranviraston toimistosihteerit hoitavat myös mm. postituksia sekä kopiointia ja retkille sekä leireille ilmoittautumisia.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan Reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> -Palvellaan kirkkoherranvirastossa asioiva työikäinen väestö -autetaan/neuvotaan vapaaehtoistyöhön mukaan haluavia henkilöitä -vältetään turhia kopioita -Myydään seurakunnan eri työalojen hyväksi tuotteita -Opetellaan Kipan käyttö
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Hyvä asiakaspalvelu - Ajan tasalla oleva tiedotus - Tilaisuuksista sopimiset - Tilojen varaukset 	<ul style="list-style-type: none"> -Palvellaan asiakaslähtöisesti, ystävällisesti, luottamuksellisesti ja joustavasti -Päivitetään kotisivut, lähetetään kirkolliset ilmoitukset lehdille, Katrina-kalenterin käyttö -sovitaan kastetilaisuudet, avioliittoon vihkimiset, hautaukset, ja niihin ajat, paikat sekä henkilökunta -Varataan tilat eri järjestöjen käyttöön, kuoroille, musiikkiopistolle, Jokilatvan opistolle, yksittäisille soittoa opiskeleville

11000 Muu yleishallinto

Muuhun yleishallintoon liitetään lähinnä kirkkoherran ja talouspäällikön työnjohdolliset asiat, vakuutukset yms. Suurimmat menoerät ovat ATK-palvelut, vakuutukset, erilaiset ilmoitukset sekä TEOSTO-maksut. Työntekijöiden työssäjaksamiseen ja työterveyshuoltoon liittyvät asiat on siirretty henkilöstöhallinnon kustannuspaikkaan.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Pidetään Vapaaehtoistyö.fi -verkkopalvelua ja sen mahdollisuuksia esillä työntekijöiden keskuudessa - Seurakunnan ympäristösuunnitelmasta tiedotetaan ja keskustellaan mm. työntekijäkokouksissa sekä työtä suunniteltaessa
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Katrina-varausjärjestelmän ominaisuudet ovat työntekijöiden tiedossa - Vapaaehtoistyö.fi -vapaaehtoisrekisteri on tehokkaassa käytössä 	<ul style="list-style-type: none"> - Katrina-varausjärjestelmän käyttöä harjoitellaan jatkuvasti mm. työntekijäkokouksissa

2. PÄÄLUOKKA: SEURAKUNTATYÖ

20103 Jumalanpalveluselämä

Jumalanpalvelus on kaikkien seurakunnan työmuotojen ja seurakunnan elämän keskus, josta viikon toiminta lähtee liikkeelle ja johon se jälleen palaa. Seurakunnan raamatullinen kuva on perhe, joka kokoontuu yhteisen ruokapöydän äärelle. Seurakunnan elämässä tämä kokoontuminen toteutuu messussa. Haapajärven seurakunta on edelläkävijä koko kirkossa jumalanpalveluselämän uudistamisessa yhteisöllisen jumalanpalveluselämän suuntaan. Tämä näkyy erityisesti jatkuvana julkisuutena sekä koulutuspyyntöinä. Toisaalta asema myös velvoittaa koko ajan työskentelemään jumalanpalveluksen uudistumisen tiellä.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Jumalanpalvelusryhmissä toimii kaikenikäisiä - Diakoninen jumalanpalveluselämä toteutuu Haapajärven seurakunnassa - Messun saarnoissa ja esirukouksissa käsitellään myös luomisen teologiaa, luonnon suojelua sekä kestäväää kehitystä - Jumalanpalveluksissa huomioidaan reformaation merkkivuosi erityisesti helatorstaina, uskonpuhdistusviikolla sekä itsenäisyyspäivänä Suomi 100 -juhlavuoden merkeissä
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Jokaisessa messussa toimii seurakuntalaisia ehtoollisenjakajina - Myös lapsia on mukana ehtoollisavustajina - Apusuntio/kirkkoväärti -järjestelmä saadaan käyntiin - Nuoret saadaan mukaan toteuttamaan jumalanpalveluksia entistä enemmän - Jumalanpalveluksessa toteutuu diakonisuus, toisten auttaminen - Seurakunta on mukana koko kirkon jumalanpalveluselämän kehittämisessä - Virsikirjan lisävihkon virsiä käytetään monipuolisesti - Mahdollistetaan osallistuminen Jaetut eväät -päiville 24. - 25.3., tavoitteena bussilastillinen osallistujia Haapajärveltä 	<ul style="list-style-type: none"> - Uusille ehtoollisenjakajille järjestetään koulutus - Apusuntio/kirkkoväärti -mahdollisuutta pidetään esillä ja halukkaille järjestetään koulutus - Nuoria rohkaistaan mukaan mm. nuortenilloissa ja isoskoulutuksessa - Lapsille tarjotaan mahdollisuutta toimia ehtoollispalvelijoina messussa - Esirukouspyyntöjen mahdollisuutta pidetään enemmän esillä - Toteutetaan kesäkassi - ja joulukassikeräykset, ainakin toinen vaihtoehtoisena kolehtina - Jumalan huolenpidon eli Martan ja Marian sunnuntaina 24.9. toteutetaan messu ja auttamistempaus Marttojen kanssa - Seurakunta on yhtenä järjestäjänä mukana Jaetut eväät -jumalanpalvelusfoorumissa Oulussa 2017, talousarvioon varataan riittävä määräraha, jotta mahdollisimman suuri joukko voi osallistua

20104 Muut kirkolliset toimitukset

Kirkolliset toimitukset ovat olennainen osa seurakunnan perustehtävää eli sanan ja sakramenttien hoitamista. Muihin kirkollisiin toimituksiin kuuluvat kaste, avioliittoon vihkiminen ja -siunaaminen sekä toimitusten kirjan mukaiset toimitukset ja rukoushetket esim. rippi, kodin siunaaminen, sairaan ehtoollinen, kylvöjen siunaaminen sekä sadon siunaaminen. Toimitukset kuuluvat pääasiassa papiston tehtäviin, mutta rukoushetken voi toimittaa muukin seurakunnan työntekijä tai seurakuntalainen.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Kasteen ja avioliittoon vihkimisten kautta kohdataan monia sellaisia seurakuntalaisia, joihin kontaktit muuten saattavat olla vähäiset - Rukoushetkissä kohdataan kaikenikäisiä seurakuntalaisia - Kylvöjen siunaamisen ja uuden sadon siunaamisen yhteydessä tuodaan esille kristillistä sanomaa ihmisen vastuusta jo luomisen perusteella
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Kaikki kirkon jäsenten lapset kastetaan - Kasteväkeä kutsutaan aktiivisesti mukaan seurakunnan yhteiseen messuun - Kirkollista avioliittoon vihkimistä tarjotaan aktiivisesti mahdollisuutena - Edistetään myös muiden kuin kasuaalitoimitusten (kaste, avioliittoon vihkiminen, hautaan siunaaminen) käyttöä 	<ul style="list-style-type: none"> - Kasteen merkityksestä puhutaan päivä- ja perhekerhoissa sekä rippikoulussa - Jokaiselle kastettavalle lahjoitetaan seurakuntalaisten kutomat kastesukat - Kastekoteihin lahjoitetaan iltarukouspussi kristillisen kasvatuksen tueksi - Lapsen läheiset kutsutaan kiinnittämään lapsen nimi kirkossa olevaan kastepuuhun - Kasteen sunnuntaina 8.1. kutsutaan messuun erityisesti kummit kummilapsineen - Tiedotetaan siitä, että kirkollinen vihkiminen on ilmaista - Pidetään toimituksia esillä tiedotuksessa ja ihmisiä kohdattaessa

20105 Hautaan siunaaminen

Hautaan siunaaminen on yksi tärkeimmistä kirkollisista toimituksista ja siten osa kirkon perustehtävää. Haapajärvisistä siunataan hautaan kirkollisesti melkein 100 %. Jokainen hautaan siunaaminen sitoo runsaasti työntekijäresursseja, mutta resurssit ovat olleet kohtuulliset.

<p>1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<p>2. Toteutus työalalla</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kirkon hautausmaalle hankitaan muistokivi tai muu paikka, jonka ääressä voi muistaa kohtuun kuolleita tai vain muutaman tunnin tai päivän eläneitä lapsia, muistaminen osaksi jumalanpalveluselämän vakituista käytäntöä - Etsitään keinoja erityisesti yksin jääneiden iäkkäiden omaisten kohtaamiseen - Tiedotuksessa pidetään esillä mm. kynttiläjätteen vähentämisen ja kierrätyksen näkökulmaa (muovit, maatuva jäte)
<p>3. Työalan tavoitteet 2017</p>	<p>4. Miten tavoitteet toteutetaan?</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Kohtaamme omaiset vähintään viisi kertaa - Luomme siltaa seurakunnan yhteiseen messuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Virastoasiointi ja siunauksesta sopiminen, sanomakellot, papin (ja kanttorin) käymä toimituskeskustelu, hautaan siunaaminen ja muistotilaisuus, muistaminen messun esirukouksessa, muistaminen pyhäinpäivän iltana - Muistotilaisuudessa kutsutaan saattoväkeä erityisesti siihen messuun, jossa vainajaa muistetaan esirukouksessa

20108 Aikuistyö

Aikuistyö tavoittaa seurakunnan työikäistä väestöä. Työtä suunnittelee ja toteuttaa aikuistyön vastuuryhmä, jolloin työntekijöiden rooli muuttuu yhä enemmän mahdollistajan ja asiantuntijan rooliksi.

<p>1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017</p>	<p>2. Toteutus työalalla</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - työikäisten kohtaaminen työyhteisöjen merkeissä sekä pitäjän tapahtumissa - Helatorstaina ja reformaation merkkivuoden viikolla tempaistaan hyvää - sosiaalinen media avuksi vahvistamaan ympäristötietoisuutta - huomioidaan reformaation merkkivuodessa paikallisuus, ekumeenisuus, itsenäisyyden juhluvoiteen liittyminen - varataan aikaa Kipan asioiden sisäistämiseen

3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - jatketaan Valoa työssä ja Pienen valon iltoja - suunnitellaan aikuisille kokoavaa toimintaa ja tapahtumia ja huomioidaan reformaation merkkivuoden mahdollisuudet - tuetaan työssä ja elämässä jaksamista - vanhemmuuden tukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> - suunnitellaan yhdessä seurakuntalaisten kanssa (esim. aikuistyön työryhmä) - tehdään entistä enemmän seurakuntalaisten kanssa yhdessä (esim. jumalanpalvelukset, työssä jaksamisen illat, kaupungin yhteiset tapahtumat - Pienen valon illat, reformaation merkkivuoden tapahtumat ja luentosarja, vanhemmuuden ilta ja parisuhdeilta sekä pienryhmiä - lahjakoulu jatkuu ja lahjakoulun antia hyödynnetään - ollaan herkällä korvalla ja katseella ihmisten huolten kuulemiseen ja huomaamiseen - myös perhevalmennuksessa lasten ainutlaatuisuuden muistuttaminen ja vanhemmuuteen rohkaiseminen

20138 Perhekerhotyö

Perhekerho kokoontuu kerran viikossa seurakuntatalossa. Pienille lapsille sekä heidän vanhemmilleen ja isovanhemmilleen tarkoitettu kerhossa keskustellaan, kahvitellaan, askarrellaan, luetaan satuja, pelataan, leikitään, lauletaan ja vietetään hartaushetki. Perhekerho tukee kotien kristillistä kasvatusta ja vanhemmuutta.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Melkein puolet kerholaisista aikuisia - tehdään yhdessä hyvää (esim. keräys) - luontoretket keväällä ja syksyllä sekä talvella, myös kierrätys esillä kerhossa - huomioidaan paikallisuus, ekumeenisuus, tulevaisuus ja itsenäisyyden juhlavuoteen liittyminen (yhteisiin juhliin ja tapahtumiin osallistuminen) - työaika varattava perehtymiseen
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - laadukas ja kiireetön lasten ja aikuisten kohtaaminen - rohkaistaan perheitä kristilliseen kasvatukseen ja riittävän hyvään vanhemmuuteen - lapsen arvo ja ainutlaatuisuus 	<ul style="list-style-type: none"> - riittävä työvoima kerhoon, jotta aikaa laadukkaaseen kohtaamiseen jää - vertaistuen vahva voima - iltarukouksen ja ruokarukousten vahvistaminen rukousnoppien kanssa (reformaation merkkivuoden tuotteita), jaetaan vanhemmuuden kysymyksiä - yksilöllinen lasten huomioiminen

20120 Musiikkityö

Seurakunnan musiikkitoimintaan kuuluu jumalanpalvelusten sekä kirkollisten toimitusten ja erilaisten seurakunnan tilaisuuksien musiikki, rippikoulun musiikinopetus, eri ikäkaudet kattava musiikkikasvatus ja musiikin käytön edistäminen seurakunnan eri toiminnoissa. Lisäksi siihen kuuluu vastuu seurakunnan soittimien hoidosta ja huollosta. Musiikista vastaa yksi kanttori.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuorotoiminta tavoittaa työikäisiä - Musiikkiopiston oppilaat ja muut musiikin harrastajat mukaan eri toimintaan ilahduttamaan (leireillä musisointi, palvelukodeissa) - Virsivisa-virsien laulamista kouluilla ja koulujen aamuhartauksissa kilpailu viikoilla 5, 7 ja 12 - Martti Lutherin virsien laulua Martinpäivänä 10.11. mukana "Martit"-kuoro - Kipan käytön opiskelua
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Konsertit seurakuntalaisten suunniteltavaksi ja puuhattavaksi - Palvelukodeille musisoimaan, mm. Männistökontti - Jumalanpalvelukseen mahdollisimman laajasti eri musiikin harrastajia mukaan - Virsivisa ala-asteella - Perustetaan "Martit"-kuoro (poikakuoro) 	<ul style="list-style-type: none"> - Seurakuntalaisia kannustetaan järjestämään konsertteja, olemaan kuulolla, minkälaisia konsertteja halutaan ja mistä rahat konsertteihin - Männistökonttiin ja ikääntyneiden leirille rytmikapuloiden kanssa - Nuoria ja lapsia säestämään messuun virsiä ja lauluja - Informoidaan opettajia kannustamaan koululaisia laulamaan Virsivisa-virsiiä myös omalla ajallaan

201201 Urkujuhlat

Urkujuhlia on järjestetty Kristuksen kirkastumisen kirkossa vuodesta 2003 aluksi joka vuosi, myöhemmin joka toinen vuosi. Järjestelyistä vastaa kirkkoneuvoston nimeämä urkujuhlatoimikunta, johon kuuluu myös Haapajärven kaupungin edustaja. Urkumusiikin taitajien lisäksi juhlilla on kuultu joka kerta myös muuta kirkkomusiikkia ja hengellistä musiikkia. Vuonna 2017 ei ole Urkujuhlia.

20131 Päiväkerhotyö

Päiväkerho on lasten kasteopetusta. Kerho tukee kotien kristillistä kasvatusta. Hartauksissa etenemme kirkkovuoden mukaan ja hartauksien kautta jumalanpalveluksen elementit tulevat hiljalleen tutuiksi. Työn perustana on lapsilähtöinen asenne kerhon suunnittelussa ja toteutuksessa. Siten lapset saadaan tuntemaan itsensä tervetulleiksi kerhoon, seurakunnan elämään ja tätä kautta myös perheitä osallistumaan seurakunnan eri lasten- ja muihin tapahtumiin sekä jumalanpalveluksiin.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Yksi isompi lasten tapahtuma koko perheelle, mukana vapaaehtoiset - ulkoilun lisääminen ja luonnon tutkiminen - Reformaation merkkivuoden materiaalien hyödyntäminen
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> -Kehittää kerhotoimintaa monipuolisemmaksi -Liikunnan lisääminen -Askartelujen monipuolistaminen -Perhemessuun, joulun- ja kevätjuhlaan osallistuminen koko perheen voimin -Lapsilähtöisyys: huomioidaan lasten tarpeet ja ainutlaatuisuus 	<ul style="list-style-type: none"> -Riittävästi aikaa suunnitteluun ja toteutukseen -Tiedottaminen -Lapset tekisivät kutsuja itse perhemessuihin ja joulun- ja kevätjuhliin

20132 Pyhäkoulutyö *(Pyhäkoulutyön varat ovat varhaisnuorisotyön budjetissa)*

Pyhäkoulu on kastekoulu, johon kutsutaan jo kolmevuotiaat lapset. Pyhäkoulu antaa lapselle juhlahetkiä sekä mahdollisuuden kokea hiljaisuutta ja pyhyttä. Pyhäkoulu johdattaa jumalanpalveluksen maailmaan. Työntekijät tukevat pyhäkoulunopettajia heidän tehtävässään ja tarjoavat heille koulutusmahdollisuuksia sekä materiaalia. Pyhäkoulu tukee kotien kristillistä kasvatusta sekä vanhemmuutta.

20133 Varhaisnuorisotyö

Varhaisnuorisotyötä tehdään kouluikäisten parissa. Se on kasteopetusta, mielekkään toiminnan järjestämistä ja koko kaupungissa tapahtuvan kasvatustyöhön osallistumista ja vaikuttamista. Varhaisnuorisotyöhön kuuluu kerhojen järjestäminen ja pitäminen koulutettujen kerhonojajien kanssa ja yhteistyö alakoulujen kanssa. Tämä yhteistyö toteutuu aamunavauksina ja leirikouluina. Lisäksi kesäisin järjestetään lastenleirejä Honkaniemessä sekä toimintapäiviä Laurikkalan pappilassa. Seurakunnan oma suurin tapahtuma on 10-synttärin joihin kutsutaan kaikki tänä vuonna 10 vuotta täyttäneet. Monia tapahtumia järjestetään yhdessä kaupungin ja eri järjestöjen kanssa.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Kouluvierailuilla huomioidaan reformaation merkkivuosi oppitunneilla ja leirikouluissa - 10-synttärin reformaation teemalla - Kesän lastenleirit ympäristöteemalla - Työntekijä ottaa kipan haltuun - Lapset mukana vapaaehtoisina jumalanpalvelusryhmissä
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Verkkotyön kehittäminen, youtube-kanavan kautta - Jo käytössä olevan toiminnan kehittäminen - Erityistä tukea tarvitseville lapsille toimintaa 	<ul style="list-style-type: none"> - Perustetaan youtube-kerho ja/tai kouluyhteistyössä mukana youtube-kanava - Kehitetään vasta-alkanutta Liikkuva Kouluyhteistyötä - Kehitetään yhteistyötä Martinmäen koulun pienryhmien kanssa esim kouluvierailuiden, leiripäivien ja iltapäivätoiminnan kautta.

20135 Rippikoulutyö

Rippikoulutyön tehtävänä on rippikoulun pitäminen kirkkojärjestyksen ja kirkkomme rippikoulusuunnitelman sekä kirkkoneuvoston hyväksymän rippikoulun paikallisuunnitelman mukaisesti. Vuonna 2017 järjestetään Honkaniemen leirikeskuksesta kolme rippikoululeiriä. Lisäksi osa ikäluokasta osallistuu esim. järjestöjen pitämille leireille. Tarvittaessa järjestetään mahdollisuus yksityisen rippikoulun käymiseen.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Jokaisen leirin messupäivään lähetetään kutsukirjeet/-kortit vanhemmille ja kummeille - 50 vuotta sitten ripillepäässeiden tilaisuus vakiinnutetaan - Rippikouluikäiset voivat halutessaan osallistua Yhteisvastuukeräyksen keräämiseen - Rippikoululaisten kanssa pohditaan, miten nuori voi auttaa toisia, toteutus käytännössä mahdollisuuksien mukaan - Kaikki seurakunnan leirit ovat Vihreitä ripareita, ympäristöasioihin kiinnitetään enemmän huomiota (ympäristöpelisäännöt, oppitunnit) - Liitytään merkkivuoteen
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Huomioidaan erilaiset oppijat ja yksilöt rippikoulussa - Seurakunta tavoittaa koko rippikouluikäluokan - Seurakuntaan tutustumisjakso on kaikille samanlainen 	<ul style="list-style-type: none"> - Rippikoululeirillä otetaan paremmin huomioon yksilölliset taidot ja kyvyt - Ohjataan mahdollisimman moni lievästi kehitysvammaisen erityisleirin sijasta oman seurakunnan leirille, tarvittaessa leiriläinen voi yöpyä kotona - Rippikoulusta poisjääneisiin nuoriin (seurakunnan jäsenet) otetaan yhteyttä henkilökohtaisesti ja etsitään yksilöllinen ratkaisu rippikoulun käymiseen - Muualle kuin oman seurakunnan leireille menevien rippikoulukortti tarkastetaan koulupäivystyksessä ennen leiriä - Oman seurakunnan leireille tulevien rippikoulukortti tarkastetaan tutustumispäivänä ja tehdään tarvittaessa yksilöllinen suunnitelma merkintöjen täydentämiseen - Järjestetään 50 vuotta sitten ripillepäässeiden tapaaminen kirkastussunnuntaina

20136 Nuorisotyö

Nuorisotyössä keskitytään tekemään kasvatustyötä rippikoulun käyneiden nuorten parissa järjestämällä sekä säännöllistä viikkotoimintaa että leirejä, kursseja, matkoja jne. Työntekijäresurssit ovat nuorisotyöstä vastaava pappi ja nuorisotyönohjaaja. Toimitiloina on Pikkupappila, Laurikkalan pappila ja Honkaniemen leirikeskus.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - nuoret ovat toteuttamassa tapahtumia yhdessä työntekijöiden kanssa - Vahvistetaan nuorten tietämystä siitä kuinka he voivat toimia kierrättäjinä. - Kirkkoleiri nuorille Olkkolan kirkossa.
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> -Nuorten toiminnan kehittäminen loma-aikoina, erityisesti kesäloma -Kehitellään vertaiskerho toimintaa. 	<ul style="list-style-type: none"> -Kesänuortenillat pikkupappilassa, täysi-ikäiset nuoret voisivat olla illan vastuuhenkilöinä silloin kun työntekijät ovat lomalla tai leirillä - Vanhempien nuorten pitämiä täsmäkerhoja, esim. 7 luokkalaisille tytöille/pojille tai kuukauden/kahden kuukauden mittaisia kerhoja yhden aiheen ympärille.

20137 Erityisnuorisotyö (rovastikunta)

Rovastikunnan yhteisen erityisnuorisotyönohjaajan viran hallinnointi siirtyi Haapajärveltä Ylivieskan seurakunnalle vuonna 2007. Edellinen viranhaltija irtisanoutui tehtävästään keväällä 2013. Välillä toimintaa hoidettiin erityisjärjestelyin. Vuonna 2014 uutena viranhaltijana on aloittanut erityisnuorisotyönohjaaja Marja Rajaniemi. Hänen ollessa virkavapaalla vuoden 2017 toukokuuhun saakka tehtävää hoitaa Anja Siironen.

20141 Diakoniatyö

Diakoniatyö on kristillisiin arvoihin perustuvaa ihmisen kokonaisvaltaista auttamistyötä. Diakoniatyö auttaa ja tukee niitä ihmisiä joiden elämäntilanne on muutoksessa. Seurakuntalaisten rinnalla kuljetaan heidän elämän eri tilanteissa, tuetaan hädässä olevia, sekä autetaan ihmisiä löytämään voimavaroja elämäänsä.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Vapaaehtoistehtävissä olevien seurakuntalaisten jatkuvuus. - Rekrytoidaan seurakuntalainen koordinaattoriksi vapaaehtoistyöhön. - Vahvistetaan toiminnassa olevia malleja ja yhteistyökumppaneita. - Ekologisuus ja ympäristöystävällisyys huomioidaan työssä ja työtehtävissä.
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Järjestöjen ja verkostoiden kanssa tehtävän yhteistyön ylläpito - Uuden toimintatavan Kipan sisäistäminen - Mahdollisiin äkillisiin yhteiskunnallisiin muutoksiin reagoiminen - Työikäisen väestön kohtaaminen eri ryhmätyömuodoissa. mm suru- ja omaistenryhmä - Työn kehittäminen mm. koulutuksen avulla 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteiskunnalliset äkilliset muutokset kuuluvat diakonian työalaan. Mikäli tällaisia tilanteita tulee, tartutaan tehtäviin ja priorisoidaan muita diakoniatehtäviä. - Vapaaehtoistyöntekijöiden selkeät työtehtävät, kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen, vapaaehtoistyö.fi. sivustoa käyttäen. - Seurakuntalainen koordinoimaan vapaaehtoistyötä ja -tehtäviä. - Reformaatiovuoden tapahtumien ja tempausten huomioiminen diakoniantyömuodoissa ja yhteistyössä muiden työalamuotojen kanssa. Työn jalkauttaminen eri-ikäisten seurakuntalaisten pariin. - Kipa toimintatavan sisäistäminen, joka vaatii työaikaa - Sururyhmä uutena työmuotona aikuistyössä - Koulutukset avaavat näkökulmaa työhön ja sen kehittämiseen. Koulutukset järjestetään lähialueella ja kirkon koulutuskeskuksessa

20142 Yhteisvastuu

Yhteisvastuu on lähimmäisenrakkauden kansanliike ja evankelis-luterilaisen kirkon vuosittainen suurkeräys, joka auttaa hädänalaisia syntyperään, uskontoon tai poliittiseen vakaumukseen katsomatta Suomessa ja kehitysmaissa. Keräyksen tuotosta 60 % menee ulkomaan- ja 40 % kotimaan kohteeseen. Kohteet vaihtuvat vuosittain.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteisvastuun tuotto hankitaan erilaisin tapahtumin, tempauksin ja keräyksin. - Yhteisvastuukeräys toteutetaan vapaaehtoisvoimin työntekijöiden avustuksella.
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Yhteisvastuukeräyksen toteuttamiseen tarvitaan vapaaehtoisia - Sivukylillä ja kauppojen edessä toteutetaan lipaskeräys - Järjestetään yhteisvastuun hyväksi tempauksia ja tapahtumia 	<ul style="list-style-type: none"> - yhteisvastuukeräyksen varainhankintaa toteutetaan mm. lipaskeräyksen kauppojen ovilla, sivukylillä kerätään lippailla ovelta ovelle, pankkisiirrot lähetetään paikallislehden välityksellä kotitalouksiin keräyksen alkaessa. - Rippikoululaiset ja diakoniakylätoimikunnan henkilöt keräävät lipaskeräyksen kauppojen ovilla kevään aikana - Yhteisvastuulounas on keräyksen lopussa seurakuntatalossa. - Mennään seurakuntalaisten keskuuteen esim. ystävänpäivän tempauksen merkeissä myymällä leivoksia ja kahvia. - Mahdolliset muut tempaukset

20143 Perheneuvonta (rovastikunta)

Perheneuvojan palkka. Perheneuvola Ylivieskassa, jonka palveluja käytetään koko rovastikunnan alueelta.

20144 Sairaalasielunhoito (rovastikunta)

Sairaalateologin palkka. Sairaalateologi toimii pääasiassa Oulaskankaan sairaalassa.

20145 Palveleva puhelin (rovastikunta)

Rovastikunnan yhteisen palvelevan puhelimen toiminta.

20160 Lähetystyö

Lähetystyön tehtävänä on vastata seurakunnan lähetystyöstä ja nimikkosopimusten velvoitteista ja tehdä yhteistyötä seurakunnan eri toimintamuotojen kanssa. Yhteistyötä tehdään rovastikunnallisella, hiippakunnallisella ja valtakunnallisella tasolla.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Tapahtumissa työikäisiä osallistujia, mahdollisuuksien mukaan myös toteuttajina -vapaaehtoiset toteuttavat tapahtumia työntekijöiden kanssa -vapaaehtoisten ohjaaminen ja organisointi -käytämme ympäristöystävällisiä materiaaleja ja kierrätämme -reformaation merkkivuoden materiaalin hyödyntäminen tilaisuuksissa -perehdytään Kipan vaatimuksiin ja mahdollisuuksiin
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> -kirkon mission tukeminen maailmassa ja sen esillä pitäminen omassa seurakunnassa -tarjoamme seurakunnan jäsenille mahdollisuutta toteuttaa jäsenyyttään käytännössä -selvitämme ystävyyss seurakuntatyön aloittamista Vieroon -nimikkolähetin vierailu 	<ul style="list-style-type: none"> -työillat ja tapahtumat omassa seurakunnassa -työn esillä pitäminen mm. esittein, julistein ja somessa -seurakuntalaisten innostaminen osallistumiseen rovastikunnan, hiippakunnan ja koko kirkon yhteisiin lähetystapahtumiin -selvitämme ystävyyss seurakuntatyön periaatteita ja tunnustelemme mielenkiintoa Virossa

20170 Kansainvälinen diakonia

Kirkon ulkomaanavulle annettava avustus.

4. PÄÄLUOKKA: HAUTAUSTOIMI

Hautausmaita on kolme: Kirkon hautausmaa, Karpalon hautausmaa, sekä Olkkolan hautausmaa. Kirkon hautausmaalla on tilaa vain sukuhaudoissa. Päälle hautaamisia ja syvähautauksia jatketaan vuonna 2002 aloitetun käytännön mukaisesti. Hautausmaiden kartat on saatettu ajan tasalle vuonna 2003.

Karpalon hautausmaalla on vuonna 2008 valmistuneen 1,1 hehtaarin laajennuksen jälkeen käyttämättömiä ja varaamattomia hautapaikkoja jäljellä runsaasti. Laajennuksen valmistuttua ns. uusi hautausmaa nimettiin nimikilpailun jälkeen Karpalon hautausmaaksi (Osoite: Riihitie 16). Karpalon hautausmaan ala on yhteensä noin 2,2 ha. Seurakunnassamme suoritetaan 70 - 90 hautaan siunaamista vuosittain, niistä hieman yli puolet Karpalon hautausmaalle.

Aikaisemmista vuosista poiketen vuodesta 2017 alkaen hautausmaiden hautaustoimelle kohdennetut kulut kirjataan kullekin hautausmaalle toteuman mukaan.

40401 Kirkon hautausmaa

Sopimushautojen ja viheralueiden hoito, hautausmaa-alueen kunnossa pitäminen ja talvikunnossapito.

40402 Olkkolan hautausmaa

Sopimushautojen ja viheralueiden hoito, hautausmaa-alueen kunnossa pitäminen ja talvikunnossapito.

40403 Karpalon hautausmaa

Sopimushautojen ja viheralueiden hoito, hautausmaa-alueen kunnossa pitäminen ja talvikunnossapito. Karpalon hautausmaan kellotapulin kunnostukseen on varattu määräraha (6.000 euroa).

40800 Varsinainen hautaustoimi

Varsinainen hautaustoimi sisältää kaikki hautausmaat.

Hautaustoimeen sisältyvät hautausmaksut ja hautapaikkamaksut. Eduskunta teki vuodelle 2013 päätöksen kirkkolain muutoksesta, jonka mukaan seurakuntien on määrättävä hautapaikalle ja hautaamiseen liittyville palveluille maksut. Päätöksen jälkeen ilmainen hautaaminen loppui kaikkialla. Kirkkohallitus halusi, että tulevaisuudessa kirkollisveroa ei tarvitse käyttää hautaustoimeen lainkaan. Tavoite on, että valtion avustus ja hautausmaksuista saatavat tuotot kattavat hautaustoimen toimintakulut. Kirkkolain muutoksen tarkoituksena on, että hautaamiseen liittyvillä maksuilla katettaisiin tulevaisuudessa 20–25 prosenttia kokonaiskustannuksista.

Kirkkoneuvosto teki vuonna 2013 päätöksen hautausmaksujen ja hautapaikkamaksujen suuruudesta. Aikaisemmin Haapajärvellä kuolinhetkellä kirjoilla olevilta ei peritty hautauspalvelumaksuja.

Hautaustoimessa hoidetaan hautakirjanpito ja hautaustoimen laskutus sekä neuvotellaan omaisten kanssa hautapaikasta ja hautaukseen liittyvistä käytännön järjestelyistä sekä niiden toteuttamisesta.

Hautaustoimen tehtävänä seurakunnassa on osaltaan huolehtia kirkkolain ja -järjestyksen edellyttämistä velvoitteista sekä samalla huomioida toiminnassaan muun lainsäädännön määräykset.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Toimitaan ympäristödiplomin mukaan - Toimitaan ympäristösuunnitelman mukaan - Tiedotetaan ja keskustellaan asioista työtä suunniteltaessa, työntekijäkokouksissa ja luottamuselimissä.
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Ylläpidetään hautausmaiden turvallisuutta ja siisteyttä ja toimivuutta. - Lisää viihtyisyyttä Karpalon hautausmaalle. - Otetaan huomioon Karpalon hautausmaan lisääntynyt toiminta. - Uurnalehdon perustaminen pohdintaan - Pienemmät koneet hautausmailla haudankaivuussa. - Hautausmaiden inventointi pohdintaan. - Laaditaan hautausmaan käyttösuunnitelma. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirkon hautausmaalle puisto- ja hoitosuunnitelma. - Vanhoja lahovikaisia puita poistetaan. Uusille puille suunnitellaan paikkoja jossa ne saavat kasvaa rauhassa. - Karpaloa kehitetään lisäämällä kasvillisuutta, penkkejä ja kastelualtaita. - Perustetaan paikat hiljentymiselle. - Lasketaan kustannusarvio uurnalehdolle ja sen muistomerkillle. - Kilpailutetaan eri toimijoita. - Palkataan edelleen tarpeellinen määrä kesätyöntekijöitä hautausmaalle.

49000 Haudanhoitosopimukset (ei haudanhoitorahastoa)

Seurakunnan hoidossa olevien sopimushautojen tehtäväalue, jossa seurakunnalla on hoitosopimuksia yhteensä noin 440 kpl.

5. PÄÄLUOKKA: KIINTEISTÖTOIMI

Kiinteistötoimi sisältää kaikkien rakennusten käyttökustannukset, pienet ylläpitokorjaukset, metsätalouden sekä kiinteistöjen ja tonttien vuokratulot.

50100 Kiinteistöhallinto

Kiinteistöhallinto sisältää vain palkkakulut. Tarkoituksena on tuottaa seurakunnalliselle toiminnalle sen tarvitsemat ulkoiset puitteet, johon kuuluvat kiinteistöjen käytöstä johtuvat tehtävät ja toisaalta kiinteistöjen pitemmän tähtäimen kunnossapitoon ja perusparannuksiin luettavat tehtävät.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Huolehditaan seurakunnan kiinteistöjen ylläpidosta - Valvotaan kiinteistöjen kuntoa ja hoitotasoa - Toimitaan aktiivisesti myös ympäristöasioissa - Seurakunnan ympäristösuunnitelmasta tiedotetaan ja keskustellaan mm. luottamuselimissä, työntekijäkokouksissa sekä työtä suunniteltaessa
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Ylläpidetään kiinteistöjen turvallisuutta sekä toimivuutta. - Pidetään kiinteistöjen kunto ja hoitotaso edelleen korkealla tasolla. - Selvitetään ja tehdään päätökset kiinteistöjen tarpeesta ja seurakuntatalon peruskorjauksesta 	<ul style="list-style-type: none"> - Tuotetaan toiminnalle sen tarvitsemat ulkoiset puitteet - Palkataan edelleen tarpeellinen määrä työntekijöitä - Otetaan käyttöön uusien työntekijöiden perehdytysohjeet

50201 Kirkko

Vuonna 1802 rakennettu kirkko on v. 2002 päätökseen saatetun peruskorjauksen jälkeen erinomaisessa kunnossa. Vuonna 2006 kunnostetun ulkomaalauksen jälkeen kirkko on myös ulkoa suhteellisen hyvässä kunnossa. Vuonna 2012 uusittiin kirkon hälytysjärjestelmää. Vuonna 2014 kunnostettiin ja maalattiin kirkon torni ja vuonna 2015 kirkon länsipuolinen seinä. Kirkon vieressä sijaitseva, vuonna 1813 rakennettu kellotapuli, on suhteellisen hyvässä kunnossa.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Huolehditaan, että kirkko tarjoaa edelleen mahdollisuuden toimia seurakunnan ydinsanomien keskeisenä kokoontumispaikkana - Valvotaan kiinteistön kuntoa ja hoitotasoa
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Ylläpidetään kirkon turvallisuutta sekä toimivuutta. - Pidetään kirkon kunto ja hoitotaso edelleen korkealla tasolla 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirkon kaikki ulkopuoliset portaat kunnostetaan ja lisäksi pääsisäänkäynnin portaille asennetaan lämpövastukset

50202 Olkkolan kirkko

1920-luvulla rakennettu Olkkolan kirkko sijaitsee n. 15 km päässä Haapajärven keskustasta. Kirkossa kunnostettiin sisäkatto v. 2003 ja vuonna 2011 Olkkolan kirkkoon asennettiin räystäskourut ja suoritettiin rakennuksen ulkomaalaus. Vuonna 2015 tehtiin pieniä kunnostuskorjauksia mm. vesikattoon.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Huolehditaan, että kirkko tarjoaa edelleen mahdollisuuden toimia kokoontumispaikkana - Valvotaan kiinteistön kuntoa ja hoitotasoa
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Pidetään kirkon kunto ja hoitotaso edelleen korkealla tasolla 	<ul style="list-style-type: none"> - Vertaillaan erilaisten lämmitysjärjestelmien edullisuutta (mm. ilmalämpöpumppu, maalämpö)

50301 Seurakuntatalo

Vuonna 1967 rakennetussa seurakuntatalossa on ala- ja yläsali, joissa järjestetään mm. muistotilaisuuksia, juhlia, kokouksia, kuorolaisten ym. musiikin harrastajien harjoituksia ja erilaisten harrastajaryhmien kokoontumisia. Lisäksi seurakuntatalossa sijaitsee keittiö, taloustoimisto, diakoniatoimisto ja lasten päiväkerhotilat. Seurakuntatalossa on tehty pieniä kunnostuksia lähes vuosittain, mutta kaipaa täydellistä peruskorjausta. Ilmastointiremontti tehtiin v. 2009. Vuonna 2011 uusittiin salin yläikkunat ja vuotavia lämmityspattereita. Vuonna 2015 tehtiin kiinteistön kuntotutkimus, joka osoitti peruskorjauksen olevan järkevä toimenpide.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Huolehditaan, että seurakuntatalo tarjoaa edelleen mahdollisuuden toimia keskeisenä, monipuolisena ja toimivana kokoontumispaikkana - Painotetaan ympäristötietoisuutta seurakuntatalon peruskorjauksessa
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Toteutetaan seurakuntatalon peruskorjauksen suunnittelutyöt - Päätetään samalla Laurikkalan pappilan tulevaisuudesta ja mahdollisesta pappilan nykyisten tilojen korvaamisesta 	<ul style="list-style-type: none"> - Seurakuntatalon suunnittelutyöhön varataan investointimenona (13.000 euroa) - Tehdään suunnittelutyöt huomioiden mm. käytön monipuolisuus, eri-ikäiset käyttäjät, ympäristöasiat ja tulevaisuuden käyttö (väestörakenne, muuttuva maailma) - Tehdään tarvittavat päätökset seurakuntatalosta ja Laurikkalan pappilasta - Haetaan tarvittavat viranomaisluvut

50401 Laurikkalan pappila ja Pikkupappila

Laurikkalan pappila on rakennettu v. 1862. Samalla tontilla oleva Pikkupappila on rakennettu v. 1842. Laurikkalan pappilassa sijaitsevat kirkkoherranvirasto ja mm. pappien ja nuorisotyöntekijöiden toimistot. Lisäksi Laurikkalan pappilassa ja Pikkupappilassa pidetään monenlaisia kerhoja ja tilat toimivat seurakuntalaisten erilaisina kokoontumistiloina. Laurikkalan pappilan yläkerrassa oleva pieni asuinhuoneisto on vuokrattu. Kiinteistöissä on tehty vuosittain pieniä korjauksia. Tällä hetkellä Laurikkalan pappila kaipaa täydellistä peruskorjausta. Pikkupappila on suhteellisen hyvässä kunnossa. Lisäksi tontilla on Samuelin kirkko, joka rakennettiin v. 2009.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Huolehditaan, että seurakuntalaisilla on mahdollisuus edelleen toimia seurakunnan tiloissa monipuolisesti, kaikki ikäryhmät huomioon ottaen - Tiedostetaan päätöksenteossa, että seurakunnasta löytyy tulevaisuudessakin keskeinen, monipuolinen ja toimiva kokoontumispaikka - Painotetaan ympäristötietoisuutta tehtävissä päätöksissä
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Huomioidaan päätöksissä talouden niukkenevat varat - Päätetään Laurikkalan pappilan tulevaisuudesta ja mahdollisesta pappilan nykyisten tilojen korvaamisesta 	<ul style="list-style-type: none"> - Tehdään tarvittavat päätökset Laurikkalan pappilasta ja seurakuntatalosta - Huomioidaan päätöksissä mm. väestörakenne ja muuttuva maailma - Ollaan tulevaisuuden suhteen avoimia uusille ajatuksille, mutta samalla realistisia - Haetaan tarvittavat viranomaisluvut

50402 Ronkaalan pappila

Ronkaan pappila on rakennettu v. 1884. Pappilassa on kaksi huoneistoa, jotka on vuokrattu asuinkäyttöön. Pappila on kohtuullisen hyvässä kunnossa. Vuosittain tehdään pieniä kunnostustöitä. Rakennukseen on tehty viimeksi laajempia perusparannuksia vuonna 2004 mm. vesikatossa. Vuonna 2012 on tehty pesuhuoneremontti. Vuonna 2014 tehtiin pientä pintaremonttia pienemmän asunnon alakertaan ja v. 2015 isomman asunnon puulattia hiottiin ja lakattiin.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Valvotaan kiinteistön kuntoa ja hoitotasoa - Huomioidaan ympäristönäkökohdat esim. kiinteistötekniikassa
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Pidetään kunto ja hoitotaso edelleen korkealla tasolla 	<ul style="list-style-type: none"> - Varataan määräraha (yht. 2.000 euroa) huoneistojen pieniin ylläpitokorjauksiin

50501 Honkaniemen leirikeskus

Vuonna 1979 rakennettu Honkaniemen leirikeskus toimii lähinnä eri-ikäisten ja erilaisten leirien pitopaikkana. Vuosina 2008 - 2009 leirikeskuksessa tehtiin peruskorjaus, joka valmistui toukokuussa 2009. Leirikeskus liitettiin jätevesien paikallisviemärointiin vuonna 2011. Vuonna 2016 uusittiin saunojen pesutilat ja keittiön seinien pinnat, koska ne jätettiin v. 2008 - 2009 peruskorjauksen ulkopuolelle. Leirikeskus on erinomaisessa kunnossa.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Valvotaan kiinteistön kuntoa ja hoitotasoa - Huomioidaan myös työikäinen väestö mm. leirien pitopaikkana - Huomioidaan ympäristönäkökohdat esim. kiinteistötekniikassa
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Pidetään kunto ja hoitotaso edelleen korkealla tasolla 	<ul style="list-style-type: none"> - Kiinteistötekniikan toimivuuteen ja huoltoon kiinnitetään huomiota

53002 Metsätalous

Metsätalous tarjoaa seurakunnalle lisämahdollisuuksia esim. investointeihin ja antaa taloudelle tarvittavaa liikkumavaraa laskusuhdanteiden aikana. Seurakunta omistaa metsää noin 1300 ha. Metsää on hoidettu metsäsuunnitelman mukaisesti. Metsäsuunnitelma on uusittu vuonna 2016 ja on voimassa vuoteen 2025.

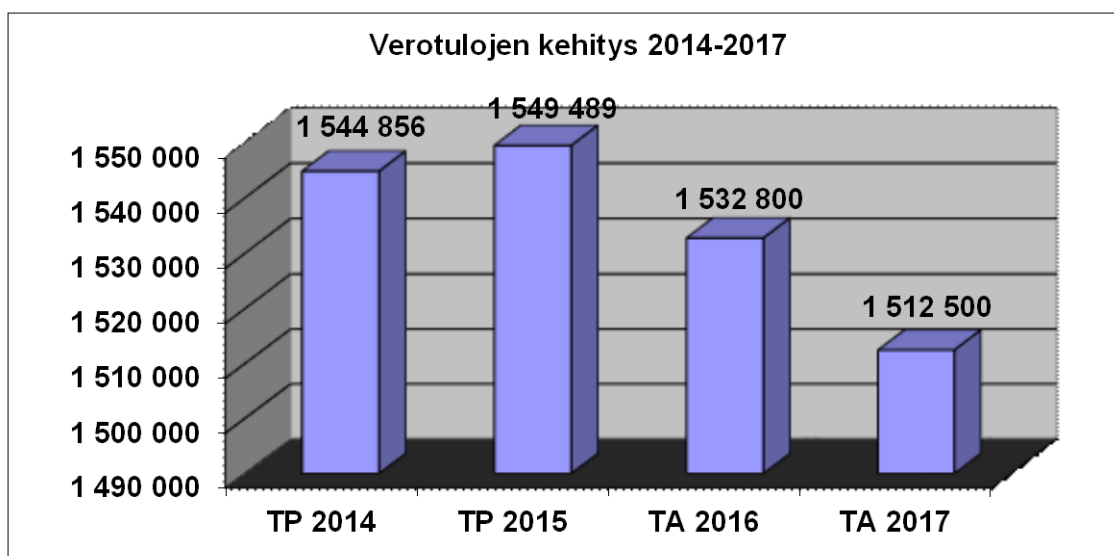
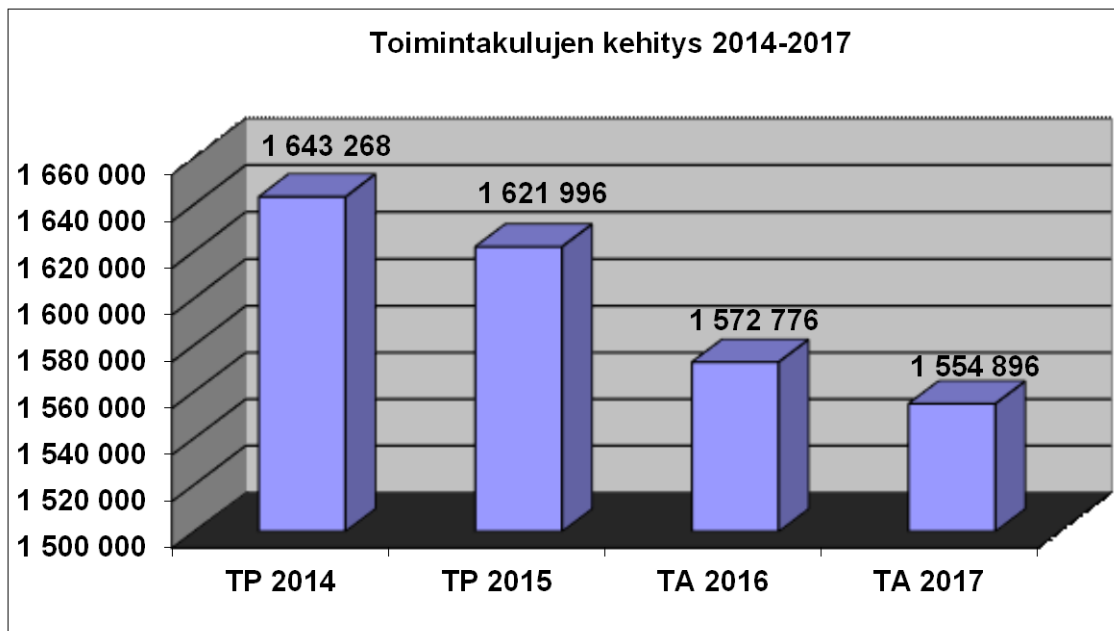
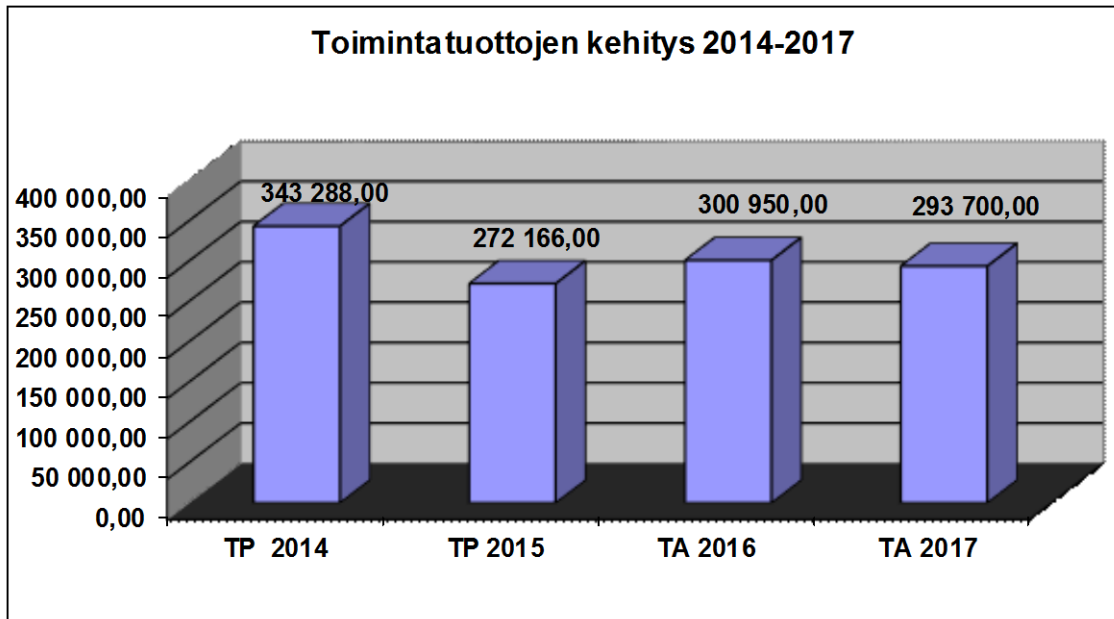
1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoidetaan seurakunnan metsäomaisuutta kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti, että siitä on hyötyä ja iloa tälle sekä tuleville sukupolville - Huomioidaan ympäristönäkökohdat metsien käsittelyssä - Huomioidaan metsien käytön monimuotoisuus
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Suoritetaan metsäsuunnitelman mukaiset toimenpiteet - Suoritetaan hoito- ja kunnostushakkuita (noin 55.000 euroa) puun hintaa seuraten - Kiinnitetään huomiota metsäluontoon 	<ul style="list-style-type: none"> - Metsänhoitotöihin varataan noin 9.000 euroa - Hakkuut pyritään ajoittamaan mahdollisimman hyvin suhdanteet ja seurakunnan talouden tarpeet, lähinnä suuremmat investoinnit huomioiden - Järjestetään tutustumisretki esim. Kortejärven metsästysseuran rakentamalle uudelle kodalle

54001 Muu kiinteistötoimi / tontit

Yleensä kiinteistötoimeen liittyvät kulut (mm. kaavoitus, hulevesi, kiinteistövero tonttien osalta, tonttien kunnossapitokulut).

Seurakunta omistaa yhteensä noin 115 kpl vuokrattuja omakoti-, liike- ja teollisuustontteja.

1. Seurakunnan painopisteet 2015 - 2017	2. Toteutus työalalla
<ul style="list-style-type: none"> - Työikäinen väestö (3. vuosi) - Tehdään hyvää Suurella Sydämellä (3. vuosi) - Lisätään ympäristötietoisuutta (2. vuosi) - Huomioidaan reformaation merkkivuosi - Otetaan Kipa haltuun 	<ul style="list-style-type: none"> - Valvotaan ympäristön kuntoa ja hoitotasoa - Huomioidaan ympäristönäkökohdat esim. puiden ja pensaiden istutuksissa
3. Työalan tavoitteet 2017	4. Miten tavoitteet toteutetaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Pidetään kunto ja hoitotaso edelleen korkealla tasolla - Periaatteena on edelleen, että seurakunta tarvittaessa myy omakotitontin siinä asuvalle talon omistajalle - Seurakunta ei enää osallistu vuokratuilla tonteilta poistettavien puiden kustannuksiin 	<ul style="list-style-type: none"> - Varaudutaan 2-3 omakotitontin myyntiin (myyntivoitto yht. noin 7.000 euroa) - Annetaan konsulttiapua tonttien puiden poistoon - Haetaan tarvittavat viranomaisluvut

VUODEN 2017 TALOUSARVIOON SISÄLTYVÄT ANNETUT AVUSTUKSET

Neuvosto valvoo, miten avustuksia käytetään.

Kohde	Tili/kustannuspaikka	EUR
Kohdentamattomat avustukset	4850.11000	400
Avustukset yksityisille	4830.20141	7.000
Haapajärven Eräpartio	4850.20133	1.800
Haapalastut	4850.20120	400
PieniValo	4850.20120	400
Kansanlähetys	4800.20160	350
Ruokapankin toiminta	4850.20141	5.300
Kirkon ulkomaanapu	4820.20170	1.700
Nuorten kuoro	4850.20120	450
Rauhanyhdistyksen kasvatustyö	4850.20133	200
Rauhanyhdistyksen kasvatustyö	4850.20136	270
Pyhäkoulutyö	4850.20133	300
Suomen Lähetysseura	4800.20160	14.000
Suomen Piipiaseura	4800.20160	1.650
Tammenlehväkuoro	4850.20120	200

		34.420

	TP 2015	TA 2016	TA/TS 2017	TS 2018	TS 2019
MENOT	34.397	34.420	34.420	34.420	34.420

Tilivelvolliset

Kirkkolain 15 luvun 5 §:n mukaan tilivelvollisella tarkoitetaan luottamushenkilöä tai viranhaltijaa, 1. joka päättää menoa tai tuloa koskevasta toimenpiteestä tai ottaa osaa sellaisen päätöksen tekemiseen;

2. joka hyväksyy maksettavaksi menon tai vastaanotettavaksi tulon;

3. jonka hallussa on seurakunnan taloudellisia etuja, varojen hoitoa ja tilinpitoa

4. jonka tehtävänä on valvoa seurakunnan taloudellisia etuja, varojen hoitoa tai tilinpitoa.

Tilivelvolliseksi ei kuitenkaan katsota kirkkovaltuuston jäsentä eikä tilintarkastajaa.